

Cena egzemplarza zł **3**
Pobieranie wyższej opłaty jest nadużyciem

ILUSTROWANY

Prenumerata miesięczna wynosi zł **60** + 10 zł za doręczenie zamiejsc. + 5 zł za doręczenie miejscowe

KURIER POLSKI

Rok II Telefon Centrali w Bydgoszczy 33-41 i 33-42 (czynne całą dobę) Poniedziałek, dnia 6 maja 1946 r. Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW” Nr 120
Centrala zamiejscowa 90. Rozmównica publiczna 19-07 Konto PKO „ZRYW” Nr VI-135 PKO „I.K.P.” Nr VI-140 Konto bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy

Wstrząsające zeznania b. więźniów obozu w Stutthofie

Spalono żywcem 44 więźniów

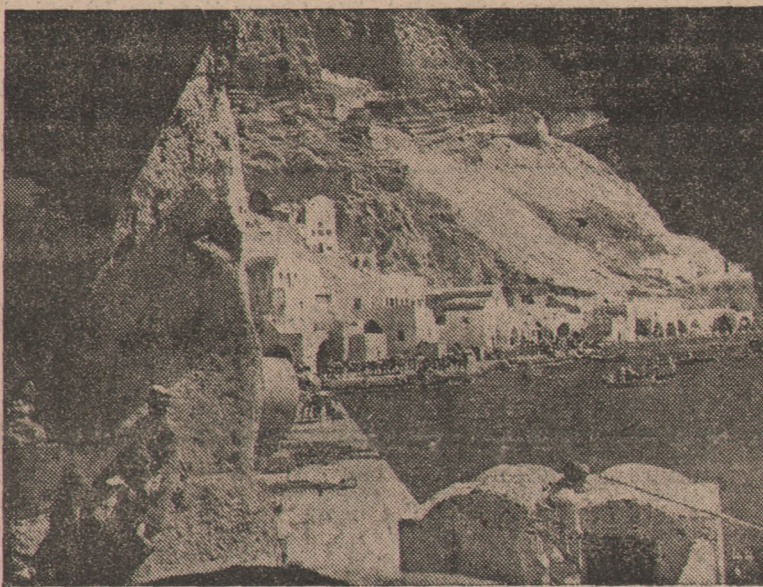
Prześladowania księży. — Msza święta pod kocem. — Żywi ludzie wrzuceni do pieca przy pomocy automatycznego urządzenia. — Zamrażanie więźniów. — Zakopywanie żywcem

GDĄŃSK (tel. wł.). W siódmym dniu procesu zeznał ks. Ignacy Strysik, który przebył w Stutthofie 4 miesiące w grupie 180 księży. Grupa ta została później wywieziona do Sachsenhausen, gdzie 60% księży zmarło. Ci co zostali, przywiązani byli do innej grupy, liczącej 800 ludzi i wywiezieni do Dachau. Przepuszczalnie z liczby tej uratowało się około 200 osób. Ks. Strysik twierdzi, że najgorzej traktowani byli Żydzi i księża, umieszczeni początkowo w jednych barakach. Specjalnie znęcano się nad księżmi gdańszczyzanami. Świadek słyszał o tym, że z grupy 48 księży wywiezionych do lasu wróciły tylko pokrwawione i postrzępione od kuli ubrania. Praktyk religijnych nie dopuszczano zupełnie. Początkowo gdy zmarł więzień w obozie, księża musieli nosić skrzynie ze zwłokami i śpiewać Miserere, kiedy jednak SS-mani spostrzegli, że księża czynią to z wielkim pietyzmem, zaniechali tego rodzaju „zabawy”. Powodem śmierci w obozie, według ks. Strysika, było katowanie, nieodpowiednie warunki mieszkalne, szykany, jak stanie na długich bezcelowych apelach podczas silnych mrozów, bezsensowna ciężka praca i głód.

Ks. Strysik zeznał, że udało mu się odprawić mszę świętą w nocy podczas świąt Wielkiejnocy w baraku pod kocem. Za kielich użyto puszki od konserw, a do konsekracji hostii zwykłego chleba obozowego. Wino dostał od księży Litwinów, którzy byli mniej prześladowani w obozie. Z oskarżonych świadek nikogo nie zna. Świadek ks. Bystron dostał się do

Dalszy ciąg na stronie 2-ej

Piękno Grecji - kraju wiecznej wojny domowej

Protest EAM

LONDYN (PAP-ms). Demokratyczna partia grecka EAM złożyła na ręce ambasadora brytyjskiego protest w związku z uchwałą o wprowadzeniu kary śmierci na członków nielegalnych organizacji.

Naczelny dyrektor Dresdener Bank hitlerowcem

LONDYN (dr). Naczelny dyrektor Dresdener Bank w amerykańskiej strefie okupacyjnej skazany został na rok więzienia za omięcie ustaw o odhitleryzowaniu. Dyrektor ten nie tylko że nie sporządził kartoteki b. członków partii, którzy obecnie byli jego podwładnymi, ale sam, jak się okazało, należał od 1942-1944 r. do partii hitlerowskiej.

Okolo 7000 zbrodniarzy wojennych "wróci" do Polski

NORYMBERGA (PAP). W najbliższym czasie złożone zostaną przez władze polskie wnioski o wydanie około 7.000 osób, oskarżonych o popełnienie zbrodni wojennych w Polsce. Oczekiwac należy, że już w połowie maja pierwsza partia w liczbie 100 osób przewieziona będzie specjalnym pociągiem do Polski.

W 100-ną rocznicę urodzin Sienkiewicza

W rozgwarze współczesnego życia polskiego, niosącego całą falę zainteresowań aktualnych, odsuwających nas od wspomnień, a rwących nas ku przyszłości najbliższej, fascynujących jutrem, bardzo łatwo moglibyśmy zapomnieć o drogiej każdemu sercu polskiemu setnej rocznicy urodzin Henryka Sienkiewicza. Zapomnienie to byłoby niewątpliwie krzywdą dla pamięci tego wielkiego pisarza i wielkiego obywatela. Nie wolno nam pominąć milczeniem tej rocznicy, nie wolno nam — choćby w paru słowach — nie wspomnieć o życiu i dziełach Henryka Sienkiewicza.

Henryk Sienkiewicz urodził się dnia 5 maja 1846 roku we wsi Wola Okrzejska, niedaleko od historycznych Maciejowic. Nauki odbył w Warszawie, z którą łączyły go zawsze serdeczne węzły. W Warszawie uczęszczał — od r. 1858 począwszy — kolejno do gimnazjum realnego, mieszczącego się w pałacu Kazimierzowskiem przy Krakowskim Przedmieściu, do gimnazjum drugiego w pałacu Staszica, do gimnazjum czwartego przy ul. Królewskiej. Z gimnazjum przeszedł do Szkoły Głównej, którą ukończył w r. 1870 już po przekształceniu jej na uniwersytet.

W Warszawie też powstały jego pierwsze utwory publicystyczne i literackie. Pierwsze lata jego twórczości przypadły na najsmutniejszy okres po stłumieniu przez cara powstania styczniowego. Smutek też owiewał jego pierwsze utwory, takie jak np. „Szkice węglem”, „Za chlebem”, „Janko muzykant”. „Z pamiętników poznańskiego nauczyciela i in. Beznadziejność sytuacji w kraju zadczydowała o jego wyjeździe do Ameryki, gdzie przebył dwa lata, rozkoszując się swobodą tamtejszego życia. Mało tam przebywał w miastach, więcej w stepach, pod namiotem, przy ognisku. Polował na dzikie zwierzęta, zwiedzał kraj, poznawał ludzi i — nowe dla siebie całkiem — stosunki na drugiej półkuli. Z Ameryki wywodzi się jego niezapomniany „Latarnik”, mała perła nowelistyczna o nostalgii, o tęsknocie za Ojczyzną. Po powrocie do kraju znalazł się Sienkiewicz znów w tej samej atmosferze smutku i przygnębienia — i postanowił poderwać serca polskie, zapalić je i pokrzepić wzięją przeszłości, którą wróg zohydzał na każdym kroku. Postanowił obudzić w rodakach poczucie wartości własnej, poczucie dumy narodowej i godności, wreszcie wiarę we własne siły. Z tego postanowienia wyrosła Trylogia... Kiedy w jednej z gazet zaczęto wychodzić „Ogniem i mieczem”, ludzie rozchwytywali gazetę i choć nikt tego głośno nie mówił, wszyscy to czuli, że jest to wielkie dla Polski zdarzenie, wielka chwila w życiu całego narodu. Plakali ludzie — dosłownie — rozczytując się w „Potopie”. Szepłali: nie ma Polski, ale jest wiara, że będzie. Szepłali, krzepiąc się i zachwycając barwnymi opisami losów

W sprawie granicy włosko-jugosłowiańskiej ministrowie nie mogą dojść do porozumienia

Konferencja paryska - jak dotychczas - tak samo nieudana jak londyńska - wierdzi korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph”

PARYŻ (dr). Ministrowie spraw zagr. w Paryżu obradowali w dalszym ciągu nad sprawą granicy włosko-jugosłowiańskiej. Wicepremier jugosłowiański popiera koncepcję radziecką, a premier włoski — amerykańską. Koncepcja amerykańska jest zbliżona do pierwotnej koncepcji Wilsona w roku 1918. Delegat Francji popiera koncepcję amerykańską i angielską na północy, co do zachodnich granic, jednak opowiada się za wnioskiem Jugosławii. Osiągnięto porozumienia w sprawie przyznania Jugosławii szeregu małych wysp na wybrzeżu dalmackim. Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph” twierdzi, że nie zachodzi obawa, by groziło załamaniu się, uważa jednak, że wobec załamania jedynie mniej ważnych spraw, a nie dojścia do porozumienia w sprawach zasadniczych, konferencja paryska — jak dotychczas — jest tak samo nieudana, jak poprzednia konferencja w Londynie.

Premierzy Dominii Brytyjskiej Wspólnoty Narodów popierają zadania żydów

Niezadowolone wśród Arabów wzrasta

LONDYN (PAP-G). Na ostatnim posiedzeniu konferencji premierów dominii BWN dyskutowano nad sprawą palestyńską. Premierzy dominium odnieśli się przychylnie do żądań żydowskich, dotyczących się zwiększenia emigracji do Palestyny. Szczególnie premier związku południowo afrykańskiego, Smuths oraz prem. Nowej Zelandii, Fraser, popierali projekty żydowskie w sprawie rozwiązania problemu palestyńskiego. Tymczasem w Palestynie dochodzi coraz więcej głosów o nieprzychylnym przyjęciu przez Arabów sprawozdania anglo-amerykańskiej komisji do spraw Palestyny. Nastroje te osiągnęły punkt kulminacyjny w proklamowanym przez Arabów palestyńskich strajku protestacyjnym. Przewodniczący komitetu Arabów palestyńskich, Jamal Hussein, oświadczył, że zezwolenie na emigrację do Palestyny 2000 Żydów będzie zwalczane przez Arabów z całą stanowczością. Ekzekutywa agencji żydowskiej obradowała w Jerozolimie pod przewodnictwem dr Weizmana i jak dotąd nie wydała oficjalnych komentarzy. **Ewakuacja wojsk z Libanu zakończy się w czerwcu br.** LONDYN (dr). Stały delegat brytyjski w Radzie Bezpieczeństwa Cadogan oznajmił, że w 2 tygodnie po zakończeniu dyskusji w Radzie Bezpieczeństwa w sprawie krajów Levantu, wojska brytyjskie zostały wycofane z Syrii. Przeszło 1000 brytyjskich żołnierzy opuściło wraz z taką samą ilością żołnierzy francuskich Liban, który ewakuowany zostanie całkowicie z wojsk obcych do dnia 31 czerwca.

Senator kongresu wniósł projekt wcielenia żołnierzy gen. Andersa do armii amerykańskiej

WASZYNGTON (dr). Jeden z senatorów amerykańskich wniósł projekt ustawy o imigracji do Ameryki. Zaproponował on by wcielić do armii amerykańskiej, która pełniła służbę poza Ameryką osoby nie będące obywatelami Stanów Zjedn. Chodzi tu przede wszystkim o armię polską w ilości 200.000, która podczas wojny walczyła pod dow. brytyjskim

Goering w todze rzymskiej i sandałach

Schacht wypiera się udziału w przygotowaniach do wojny. - Rzymska ucztu u pani Goering

NORYMBERGA (FA). Przesłuchanie oskarżonego Schachta zakończyło się po 4 dniach. Schacht zeznał ogółem 20 godzin, przy czym obrona jego była dość zręczna. Starał się udowodnić, że mówił i pisał w duchu hitlerowskim, ale inaczej myślał. Zależało mu na zmniejszeniu tempa zbrojeń niemieckich i do 1938 r., jak twierdzi, miał nadzieję, że polityką swoją uda mu się powstrzymać wybuch wojny. Schacht zaprzeczył przeciwko twierdzeniu prokuratora, jakoby razem z Goeringem kierował przygotowaniem Niemiec do wojny. Mówiąc o Goeringu Schacht oświadczył, że Goering jest przestępcą, którego wiadomości na każdym polu równają się zeru. Wspomniał następnie o pewnym przyjęciu u żony Goeringa, na którym małżonek jej wystąpił w todze rzymskiej, w sandałach i z cennymi pierścienkami na palcach. Kiedy Schacht twierdził, że przeciwstawiał się planowi 4-letniemu Goeringa, prokurator Jackson odczytał list napisany przez Schachta w roku 1937, w którym za-

Frank

